

Capitolul 1

Întotdeauna mă simt mai singur când este frig.

Frigul de dincolo de fereastră îmi amintește de frigul izvorât din propriul trup. Sunt atacat din două direcții. Însă mă încăpățânez să rezist. Acesta este motivul pentru care fac o gaură în gheață în fiecare dimineață. Dacă ar sta cineva cu un telescop pe gheața din golful încremenit și ar vedea ce fac, s-ar gândi că sunt nebun și că sunt pe cale de a-mi pregăti propria moarte. Un bărbat gol pușcă în frigul ce-ți taie respirația, cu un topor în mână, făcând o gaură în gheață?

Bănuiesc, de fapt mai degrabă sper, că va apărea la un moment dat cineva acolo, afară, într-una dintre zilele astea, o umbră întunecată pe fondul acela în întregime alb – cineva care să mă vadă și să se întrebe dacă va reuși să mă oprească înainte să fie prea târziu. Însă nu-i nevoie să mă oprească, fiindcă nu am nicio intenție să mă sinucid.

Într-o perioadă anterioară a vieții mele, furia și disperarea erau uneori atât de copleșitoare din pricina mării nenorociri ce mi se întâmplase, încât chiar m-am gândit să-mi pun capăt zilelor. Însă, în realitate, n-am încercat niciodată s-o fac. Lașitatea mi-a fost un companion fidel și constant de-a lungul vieții. Ca și acum, și-atunci mă gândeam că a fi

în viață însemna că nu trebuie niciodată să slăbești strânsoarea și să-ți dai drumul. Viața este ca o cracă fragilă, deasupra unei prăpăstii. Stau atârnat de ea atâta timp cât am putere. În cele din urmă voi cădea, ca toată lumea, și nu știu ce-o să mă aștepte. Oare e cineva acolo jos să mă prindă? Sau n-o să fie nimic, în afară de un hău nemilos și rece, care să se năpustească rapid spre mine?

Gheața este aici, și nu pentru scurt timp.

Anul acesta, la începutul noului mileniu, avem o iarnă grea. Azi-dimineață, când m-am trezit în întuneric specific lunii decembrie, am crezut că aud gheața cântând. Nu știu de unde am rămas cu ideea că gheața poate cânta. Probabil că bunicul meu, care s-a născut aici, pe această insuliță, mi-a pomenit despre asta când eram mic.

Însă în dimineața asta, când încă mai era întuneric, am fost trezit de un sunet. N-a fost pisica sau câinele. Am două animale de casă care dorm mult mai adânc decât mine. Pisica este bătrână și aproape anchilozată, iar câinele este complet surd de urechea dreaptă, și nu aude mare lucru cu stânga. Pot să mă strecur pe lângă el fără să-și dea seama.

Însă ce e cu zgomotul acela?

Am încercat să mă orientez prin întuneric. A fost nevoie să treacă puțin timp înainte să-mi dau seama că probabil era gheața care se mișca, deși aici în golf are o grosime de treizeci de centimetri sau chiar mai mult de-atât. Săptămâna trecută, într-o zi în care eram mai tulburat decât de obicei, am mers pe-afară mult mai departe, spre marginea gheții, acolo unde se întrepătrunde cu marea liberă, acum formând o suprafață de mai mult de o mie șase sute de metri de la cea mai îndepărtată stâncă ce ieșea din

apă. Asta însemna că gheața de aici din golf n-ar fi trebuit să se miște deloc. În realitate însă, se ridica și cobora, scârțâind și cântând.

Am ascultat aceste sunete și mi-a trecut prin minte că viața mea a trecut foarte repede. Acum sunt aici. Un bărbat la șaiszeci și șase de ani, independent din punct de vedere financiar, împovărat de o amintire care mă chinuiește constant. Am crescut în niște circumstanțe disperate și care sunt imposibil de imaginat în zilele noastre în Suedia. Tatăl meu era un chelner supraponderal și veșnic încrunțat, iar mama mea își petrecea tot timpul încercând să găsească o cale s-o ducem de azi pe mâine. Am reușit să mă cațăr și să ies din sărăcia aceea cruntă. Când eram copil, obișnuiam ca în fiecare vară să mă joc aici, afară, în arhipelag, și nici nu-mi dădeam seama cum trecea timpul. Pe vremea aceea, bunicul și bunica erau încă plini de viață, căci nu ajunseseră la vârsta la care să fie incapabili să se miște, și să stea pur și simplu așteptându-și moartea. El mirosea a pește, iar ea nu mai avea niciun dinte în gură. Deși era întotdeauna bună cu mine, zâmbetul ei avea ceva înfricoșător din cauza modului în care i se deschidea gura, scoțând la iveală o gaură neagră.

Nu mi se pare c-a trecut mult timp de la momentul în care mă aflam în primul act al vieții. Acum deja începu epilogul.

Gheața cânta afară în întuneric, iar eu m-am întrebat dacă n-am să fac cumva o criză de inimă. M-am ridicat și mi-am luat tensiunea arterială. N-aveam nimic, tensiometrul indica 15 cu 9, iar pulsul era normal la cele 64 de bătăi pe minut. M-am pipăit să văd dacă am vreo durere pe undeva. Piciorul stâng mă durea ușor, însă mereu mă

doare și nu e ceva care să mă îngrijoreze. Însă sunetul gheții de-afară îmi influența starea de spirit, asemenea unui cor sinistru, format din niște voci ciudate. M-am așezat în bucătărie și am așteptat să mijască de ziuă. Bârnela cabanei din lemn scârțâiau și trosneau. Ori lemnăria se contracta din cauza frigului, ori probabil că era un șoarece care fugea printr-unul dintre pasajele sale secrete.

Termometrul fixat în exteriorul geamului de la bucătărie indica minus nouăsprezece grade Celsius.

Am hotărât că astăzi voi face exact ceea ce fac în fiecare zi de iarnă. Îmi pun halatul, îmi vâr picioarele într-o pereche de cizme de cauciuc înalte, cu carâmbul tăiat, îmi iau toporul și cobor spre ponton. Nu durează mult să-mi fac gaura în gheață – bucata pe care, de regulă, o sparg n-avut timp să înghețe la loc. Apoi mă dezbrac și sar în apă densă ca o zloată. Este o senzație dureroasă, însă când ies mi se pare că frigul s-a transformat într-o căldură intensă.

Zi de zi sar în gaura mea neagră pentru a-mi întări sentimentul că încă sunt în viață. Iar după aceea am senzația că singurătatea pe care o resimt, încet-încet, dispare. Probabil că într-o zi o să mor din cauza șocului produs de plonjarea în apă rece ca gheața. Deoarece ating fundul cu picioarele, pot să stau drept în apă; n-o să dispar sub apă. O să rămân în picioare acolo, în timp ce apa va îngheța la loc cu rapiditate. Acesta este locul în care Jansson, omul care distribuie corespondența pe insulele din arhipelag, o să mă găsească.

Indiferent de cât de mult o să trăiască, n-o să înțeleagă niciodată ce s-a întâmplat.

Însă nu-mi fac griji în privința asta. Mi-am aranjat casa de-aici, de pe insula asta mică, pe care am moștenit-o, ca pe o fortăreață inexpugnabilă. Când urc dealul din spatele casei, pot să văd direct întinderea mării. Nu-i nimic altceva acolo în afară de insulițe și stânci, crestele acestora fiind abia vizibile pe deasupra suprafeței apei sau gheții. Dacă mă uit în direcția opusă, pot să văd insulele mult mai mari și mai puțin neospitaliere ale arhipelagului intern. Însă niciunde nu mai există și nu se mai poate vedea vreo altă casă.

Nu mai este nevoie să spun că nu preconizasem acest lucru.

Această casă urma să fie reședința mea de vară. Nu ultima mea redută. În fiecare dimineață, când îmi fac gaura în gheață sau mă bag în apele calde ale verii, mă minunez iar și iar de ceea ce s-a întâmplat cu viața mea.

Am făcut o greșală. Și am refuzat să accept consecințele. Dacă aș fi știut atunci ceea ce știu acum, oare ce-aș fi făcut? Nu sunt sigur. Însă știu că n-ar mai fi trebuit să-mi petrec viața aici ca un prizonier pe o insulă pustie, la marginea mării libere.

Ar fi trebuit să-mi urmez planul.

M-am hotărât să devin doctor la aniversarea zilei mele de naștere, cu ocazia împlinirii vârstei de cincisprezece ani. Spre marea mea uimire, tata mă dusesese să luăm masa în oraș. Lucra ca ospătar, însă, într-o încercare încăpățânată de a-și păstra demnitatea, nu lucra decât ziuă, niciodată noaptea. Dacă era înștiințat că urmează să lucreze serile, demisiona. Îmi amintesc încă lacrimile mamei în momentul în care el venea acasă și anunța că-și dăduse din nou

demisia. Însă acum, din senin, avea să mă scoată la un restaurant ca să luăm cina. Îi auzisem pe părinți certându-se dacă ar trebui sau nu să primesc acest „cadou“, iar toată discuția în contradictoriu se terminase când mama se încuiau în dormitor. Ceea ce se petrecea de obicei când ceva contravenea dorințelor ei. Fuseseră niște perioade deosebit de dificile, în care ea își petrecea marea majoritate a timpului încuiată în dormitor. Încăperea mirosea întotdeauna a levănțiță și lacrimi. Eu dormeam întotdeauna pe divanul din bucătărie, iar tata ofta profund în timp ce-și făcea patul pe o saltea întinsă pe podea.

În viață am întâlnit mulți oameni care plângeau. De-a lungul anilor petrecuți ca doctor, întâlneam în mod frecvent oameni care mureau și alții care fuseseră obligați să accepte că le murea cineva drag. Însă lacrimile lor nu emanau niciodată un parfum care să-mi amintească de lacrimile mamei. Pe drumul către restaurant, tata mi-a explicat că era extrem de sensibilă. Încă nu pot să-mi amintesc care-a fost răspunsul meu. Ce puteam să spun? Primele mele amintiri erau cu mama plângând ore în șir și lamentându-se din cauza lipsei banilor, a sărăciei care ne submina viețile. Tata nu părea să o audă plângând. Dacă ea era într-o stare de spirit bună atunci când el venea acasă, totul era bine. Dacă era în pat, înconjurată de mirosul de levănțiță, era la fel de bine. Tata obișnuia să-și dedice serile aranjării colecției sale impresionante de soldăței de tinichea, și reconstruirii unor bătălii faimoase. Înainte să adorm, deseori se întindea lângă mine în pat, mă mângâia pe cap și-și exprima regretul cu privire la faptul că mama era atât de sensibilă încât, din păcate, nu era posibil să-mi aducă în dar un frate sau o soră.

Am crescut într-un tărâm al nimănu, între lacrimi și soldăței de tinichea. Și cu un tată care insista că, asemenea unui cântăreț de operă, un chelner avea nevoie de niște pantofi decenti dacă voia să fie în măsură să-și facă treaba ca lumea.

Totul s-a dovedit a fi conform dorințelor sale. Ne-am dus la restaurant. Un chelner a venit să ne ia comanda. Tata a pus tot felul de întrebări complicate și detaliate, cu privire la carnea de vițel pe care a comandat-o în cele din urmă. Eu alesesem fără rezerve hering. Verile petrecute în arhipelag mă învățaseră să apreciez peștele. Chelnerul ne-a lăsat în pace.

A fost prima oară în viața mea când am băut un pahar de vin. M-am amețit aproape de la prima înghițitură. După-masă, tata mi-a zâmbit și m-a întrebat ce carieră intenționam să-mi aleg. Nu știam. Cheltuise o grămadă de bani ca să-mi permită să merg la școală fără întrerupere. Atmosfera apăsătoare și deprimantă și profesorii sărăcăcios îmbrăcați patrulând pe coridoarele mirositoare nu mă inspiraseră să mă gândesc la viitor. Era o problemă de supraviețuire de la zi la zi, evitând de preferință să te evidențiezi ca unul dintre cei care nu-și făcuseră temele și să iei vreo notă proastă. Fiecare zi era foarte presantă și era imposibil să te gândești la un termen mai lung de sfârșitul trimestrului. Chiar și astăzi, nu pot să-mi amintesc nici măcar de o singură ocazie în care să fi vorbit cu colegii de clasă despre viitor.

– Acum ai cincisprezece ani, spuse tata. E timpul să reflectezi la ce ai de gând să faci în viață. Te interesează arta culinară? După ce-ți dai examenele poți să câștigi

suficient spălând vase ca să-ți plătești o călătorie pe mare spre America. E o idee bună să vezi lumea. Să ai doar grijă să ai o pereche de pantofi decentă.

– Nu vreau să fiu chelner.

Am fost foarte ferm. Nu mi-am dat seama dacă tata a fost dezamăgit sau ușurat. A luat o înghițitură de vin, și-a mângâiat nasul, după care m-a întrebat dacă am vreun fel de planuri clare cu viața mea.

– Nu.

– Dar trebuie să te fi gândit cumva la asta. Care-i materia ta preferată?

– Muzica.

– Știi să cânti? Asta ar fi ceva nou pentru mine.

– Nu, nu știu să cânt.

– Ai învățat să cânti la vreun instrument fără ca eu să știu?

– Nu.

– Atunci, de ce-ți place cel mai mult muzica?

– Deoarece Ramberg, profesorul de muzică, nu-mi acordă niciun fel de atenție.

– Ce vrei să spui cu asta?

– Nu-l interesează decât elevii care știu să cânte. Nici măcar nu știe că și noi, restul, suntem acolo.

– Așadar, materia ta preferată este cea la care de fapt nu participi în niciun fel, nu-i așa?

– Chimia e la fel de bună.

În mod evident asta l-a surprins pe tata. Pentru un scurt moment a părut că-și răscolește memoria, amintindu-și de vremea în care el însuși mersese prea puțin la școală, și întrebându-se dacă existase într-adevăr o materie numită chimie. În timp ce-l priveam mi s-a părut vrăjit. Se transformase chiar în fața ochilor mei. Până acum, singurele lucruri

care se schimbaseră la el de-a lungul anilor fuseseră hainele, pantofii și culoarea părului (care devenise din ce în ce mai cărunț). Însă acum se întâmpla ceva neașteptat. Părea să fi fost afectat de un fel de neputință pe care n-o mai observasem până atunci. Deși stătea adesea pe marginea patului meu sau înota cu mine aici, în golf, întotdeauna era distant. Acum, când își expunea neajutorarea, părea că se apropie mai mult de mine. Eram mai puternic decât bărbatul ce stătea în fața mea, de partea cealaltă a feței de masă de culoare albă, într-un restaurant în care un ansamblu orchestral cânta o muzică pe care nu o asculta nimeni, în care fumul de țigară se amesteca cu parfumurile înțepătoare, iar vinul din paharul lui scădea văzând cu ochii.

Acela a fost momentul în care m-am hotărât ce să spun. Exact acela a fost momentul în care am descoperit sau probabil mi-am ghicit viitorul. Tata m-a fixat cu ochii lui albaștri-cenușii. Părea că își revenise din senzația de neajutorare care îl copleșise. Însă eu o văzusem și nu aveam să o uit niciodată.

– Și zici că, după părerea ta, chimia aia este bună. De ce?

– Fiindcă am de gând să mă fac doctor. Așa că trebuie să știu câte ceva despre substanțele chimice. Vreau să fac operații.

Se uită la mine cu un dezgust evident.

– Vrei să spui că vrei să tai oameni?

– Da.

– Dar nu poți să fi doctor dacă nu mergi în continuare la școală.

– Asta și intenționez să fac.

– Ca să poți să-ți vâri degetele în diverse orificii ale oamenilor?